

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Quibusdam solutis declaratur ulteriùs essentia Sacramenti
Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

fenfibile caufativum gratiæ, sed in Sacramento Pœnitentiæ nihil est quod magis propriè significet, & consequenter caulet remissionem peccatorum & gratiam, ergo.

III. Sacramentum Pœnitentiæ subinde vocatur Sacramentum reconciliationis.

Ad argumentum Soti respondetur, hoc Sacramentum subinde etiam vocari Sacramentum reconciliationis, nomine desumpto à formâ, quæ inter omnes Pœnitentiæ partes magis expressè significat reconciliationem cum Deo. Frequenter autem alia Sacramenta denominationem desumunt à materiâ, ut Baptismus, Extrema-Unctio, &c. licet formam etiam includant: imo aliquando ab effectu, ut Ordo, qui est effectus per Sacramentum collatus.

IV. Quid vis huius Sacramenti præcipuè sita sit in formâ, non excluditur materia.

Hæc etiam faciunt contra sententiam Scoti; cum enim Concilium dicat præcipuè sitam esse vim huius Sacramenti in formâ, ergo non adæquatè, sed etiam includit materiam. Deinde non absolutio solum, sed etiam confessio & contritio significant recessum à peccatis, ergo constituunt intrinsicè hoc Sacramentum, cum constituant unum integrum signum gratiæ. Præterea secundum ipsum Scotum verba absolutionis sunt forma huius Sacramenti, & habetur expressè in Conc. tam Florentino, quàm Trid. sed ubicumque est forma, est respectu alicujus materiæ, non aliter hic quàm confessionis & contritionis, ergo.

V. Sacramentum Pœnitentiæ institutum est per modum iudicii.

Et confirmatur: Hoc quippe Sacramentum institutum est per modum iudicii, de cujus conceptu est, ut ante sententiam iudicis fiat accusatio rei, quod quia supponitur antequam sententiam ferat Iudex, est quasi quid informe, siquæ materiæ refert, & sicut compositum per adventum formæ perficitur, ita consummatum iudicium per sententiam Iudicis. Hæc itaque omnia sunt de conceptu iudicii completi, & consequenter huius Sacramenti. Cum verò ulterius hoc iudicium sit voluntarium ex parte etiam pœnitentis, & per modum reconciliationis, involvitur in eo retractatio & revocatio offensæ commissæ, & consequenter dolor.

VI. Dicitur: Iuxta Concilium Confessio & Contritio sunt solum quasi materia.

Assignantur insuper hi actus à Conciliis pro materiâ Sacramenti Pœnitentiæ. Dices, solum vocantur quasi materia. Contra, si hoc dictum Concilii rigorosè hoc modo sumatur, ergo similiter verba absolutionis solum possunt esse quasi forma, implicat enim alicubi esse actu formam simpliciter & absolutè, ubi non est simpliciter & absolutè materia, cum sint correlativa. Respondetur itaque, quando Concilia dicunt solum esse quasi materiâ, non velle planè excludi à ratione materiæ, sed non tam propriè illius speciem præ se ferre, atque præ se fert substantia illa, quæ in aliis ferè Sacramentis adhibetur, in quibus sicut in rebus artificialibus, ut plurimum adhibetur elementum aliquod, vel corpus sensibile, ut aqua in Baptismo, oleum in Confirmatione, & in iis omnibus Sacramentis, quibus Concilium assignat materiâ simpliciter: hoc autem modo contritio & confessio non sunt materia, nec pars huius Sacramenti. At verò, ut ait Concilium Tridentinum capite tertio citato: *Quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamq. & perfectam peccatorum remissionem, ex Dei institutione requiruntur, hæc ratione Pœnitentiæ partes dicuntur.* Hæc sunt verba Concilii, ex quibus apertè constat hos actus esse partes huius Sacramenti eo modo quo res aliæ sunt partes aliorum Sacramentorum; nec enim alio modo sunt illæ partes, nisi prout ex Dei institutione, ad ea munera assumuntur, cum hæc tamen diffe-

rentiâ, ut diximus, quod ex sint substantia, magisque similes materia.

SECTIO SECUNDA.

Quibusdam solutis declaratur ulterius essentia Sacramenti Pœnitentiæ.

DICES cum Scoto, hinc sequi pœnitentem simul cum Sacerdote esse ministrum Sacramenti Pœnitentiæ, nam juxta nos ponit alteram partem illius, nempe materiam, & consequenter sequitur eum partialiter se absolvere, quæ & sunt contra Concilia citata, quæ dicunt solum Sacerdotem esse ministrum huius Sacramenti, & à peccatis absolvere, & etiam contra rationem.

Qui tenent causalitatem physicam Sacramentorum, putant facile se hanc difficultatem solvere, in quâ tamen laborare nos asserunt, qui solum admittimus moralem. Dicunt itaque, cum Sacramenta physicè efficiant gratiam, solus Sacerdos potest illam efficere, cum confessio & dolor absolutionem præcedant, nihil autem physicè operari potest, quando non est. Sed contra primò; sæpè enim attritio durat quando Sacerdos pronunciat formam absolutionis, ergo tunc potest etiam physicè simul cum absolutione concurrere ad gratiam producendam, & concedit Suarez hic dub. 18. sect. 2. n. 15. ergo in eo casu pœnitens cum Sacerdote erit minister huius Sacramenti. Contra secundò: Nullus qui admittit physicam causalitatem Sacramentorum, negat moralem, ut ostendimus disp. 64. de Sacramentis in genere, sectione tertiâ, conclusio- ne secundâ; hoc enim admittit Suarez, Albertinus, Tannerus, Mæratius, & alii Auctores istius sententiæ, ergo tantum concursus ad gratiam ponunt illi Auctores, quantum alii, qui negant causalitatem physicam, imo non solvant quo modo pœnitens non sit minister huius Sacramenti, & sibi non conferat, saltem moraliter gratiam, cum nullus neget causam moralem esse verè causam, sicut David verè dicitur interfecisse Uriam, & Judæi Christum, licet David illud præstiterit gladio filiorum Ammon, Judæi manibus gentiliùm: Item passio Christi dicitur à Patribus causare gratiam in animabus, quæ tamen non alio modo eam causat quàm moraliter, ergo par est difficultas in utraq. sententiâ.

Respondetur itaque, licet pœnitens ponat etiam aliquid, quod in suo genere movet Deum moraliter ad infundendum gratiam, & peccatum remittendum, sicut Sacerdos facit in suo, non tamen potest dici vel absolvere se, etiam partialiter, vel peccatum sibi remittere, cum hoc sonet auctoritatem quandam & dignitatem, cum remittere injuriam nemo possit, nisi is contra quem est commissâ, qui vel per se, vel per substitutum suum id præstat, sicut hic præstat Deus per Sacerdotem, quem in his causis constituit Iudicem. Verum est quidem Iudicem non posse absolvere & facere quod ex suâ parte requiritur, nisi reus faciat quod requiritur ex suâ, nempe accuset se, doleat, &c. hæc tamen non denominant reum absolventem, sed Iudicem, sicut nec in humanis Iudex absolvere reum potest nisi aliquis eum accuset, aut reus veniam petat, hæc autem accusatio aut veniæ petitio non denominat reum aut accusatorem, vel partialiter absolventem, sed solum Iudicem.

Hoc

I. Objic. Siquil ex dictis pœnitentem partialiter absolvere solvunt.

II. Non melius ab hac difficultate se expediant qui physicam Sacramentorum causalitatem admittunt, quàm qui moralem.

III. Ratio cur pœnitens dici nequed se vel partialiter absolvere.

IV. Hoc clarè constat ex mille exemplis humanis; subditus enim denominat alium superiorem, & tamen non potest subditus vel partialiter dici superior, idem est in priore & posteriore, majore & minore, & aliis hujusmodi denominationibus heterogeneis, in quibus licet denominatio etiam proveniat ab aliâ parte, hæc tamen nec partialiter illam recipit, sed oppositam: sic ergo & reus partialiter concurrat ad hoc iudicium, sed per modum rei non iudicis.

V. Addo: Etsi aliquo etiam modo possit pœnitens dici canfare in se gratiam, non tamen dare propriè loquendo; hoc enim similiter sonat quandam potestatem & dominium supra id quod datur; accedit, nec propriè dici posse pœnitentem conficere hoc Sacramentum, ut notat Suarez disp. 18. sectione tertiâ, num. undecimo: sicut enim in naturalibus, præsertim si sint artificialia, non dicitur illud plerumque conficere compositum quod apponit materiam, sed quod introducit vel unit formam materiæ, nec enim domum fabricare dicitur is, qui lapides & ligna parat, sed qui ea inter se compingit, sic homo generat hominem, quia ultimum quod ad ejus productionem requiritur, & ad cuius positionem confurgit compositum, nempe unionem ponit, quod hic facit Sacerdos ponendo formam, quæ est ultimum in omni iudicio, & consequenter in hoc Sacramento. Dicitur quidem etiam Deus cum homine producere hominem, quia simul cum eo producit unionem, si tamen hanc non produceret, licet & materiam produceret & animam, non produceret hominem: ita etiam suo modo in præsentis, licet, ut notant omnes, in his vel etiam cuiusvisque generis exemplis non sit exacta quærenda similitudo.

VI. Urgebis: Ergo & peccata erunt pars hujus Sacramenti, patet, confessio est pars, sed confessio essentialiter involvit peccata, ergo. Respondetur, peccata esse materiam remotam seu removendam per Sacramentum Pœnitentiæ, non tamen esse partem illius constitutivam: si autem sermo sit de peccatis præteritis, ut præteritis, necessariò dici debet spectare intrinsicè in obliquo & de connotato ad conceptum hujus Sacramenti, cum partes illius sint dolor & confessio peccati post Baptismum commissi: peccata tamen actu existentia non possunt ullo modo intrinsicè spectare ad hoc Sacramentum, cum ubi posita est forma, peccata destruantur, & licet maneat ubi Sacramentum est validum & informe, non tamen hoc requirit Sacramentum, quod nimirum æquè completum esset, quamvis peccata desinerent, imò licet destructa fuissent ante vel absolutionem, vel confessionem.

VII. Instabis: Ergo peccata præterita movent Deum moraliter, saltem partialiter ad dandam gratiam; confessio enim movet, sed confessio intrinsicè dicit peccatum præteritum, ergo. hoc argumentum, quod magni fit ab aliquibus manifestam involvit æquivocationem, quæ ut clariùs cernatur, conficere simile argumentum, placet Petro occiso inimici, ergo placet inimicus: Item placet Deo confessio peccati, imò meretur præmium & gratiam, ergo placet, & meretur præmium & gratiam ipsum peccatum, quæ consequentiæ quàm absonæ sint, vel cæcus videt: distinguo itaque sequelam, peccata præterita secundum se considerata movent partialiter Deum, nego, ut dicta in confessione, & ut super ipsa profertur absolutio, concedo: hoc au-

tem nihil aliud est, quàm confessionem & absolutionem placere Deo, sicut placet dissimilitudo iusti à peccatore, vel virtutis à peccato, quæ tamen intrinsicè involvit peccatum; & eodem quis argumento probaret displicere Deo regulam rectæ rationis, cum actus malus quæ malus, eam involvat dictantem contrarium illi quod operatur.

Satisfactio autem, quæ numeratur à Concilio inter partes materiæ Sacramenti Pœnitentiæ, non est pars essentialis, sed integralis, primò enim frequenter administratur Sacramentum Pœnitentiæ, cum nulla injungitur satisfactio, quoties nimirum quis post confessionem factam, rationis usum amittit, antequam adveniat Sacerdos, vel Sacramentum administret, vel etiam si post injunctam Pœnitentiæ obliviscatur illius pœnitens, aut aliunde implere eam non possit: nec est quin posita contritione, confessione, & absolutione detur gratia, & peccatum remittatur ante perfectam vel etiam injunctam Pœnitentiæ, ergo satisfactio non est pars essentialis Sacramenti, sed tantum integralis.

Quod verò sit pars integralis probatur ex Concilio citatis assignantibus satisfactionem pro materiæ & parte hujus Sacramenti, sed non est pars essentialis, ut ostensum est, ergo integralis. Nec obstat satisfactio sublequi formam hujus Sacramenti, cum tamen materiæ formam solet præcedere; hoc inquam non obstat: primò enim in aliis Sacramentis forma subinde potest præcedere materiam, ut de Baptismo & aliis diximus ex communi sententiâ in tractatu de Sacramentis in genere, modò moralis fervetur inter formam & materiam contiguitas: deinde in iudiciis humanis satisfactio semper subsequitur sententiæ: tandem in rebus naturalibus videmus homini & aliis animantibus accrescere frequenter partes integrales, ut capillos, dentes, &c. post formam animalis inductam in materiam.

Notandum ex Sancto Thoma quæstione octogesima quartâ, articulo primo, ad tertium, quem sequuntur Theologi, posse etiam in hoc Sacramento distingui *Sacramentum tantum, rem tantum, & rem simul ac Sacramentum*, quæ divisio desumpta est ex Innocentio III. capite *Majores de Baptismo*, & passim à Theologis usurpata. Notandum itaque *Sacramentum tantum* hic, esse confessionem & absolutionem, quæ significant & non significantur, (signum hic non sumitur necessariò pro signo practico, cum & species in Eucharistiâ sint Sacramentum tantum respectu corporis Christi, quod non causant) *res tantum*, est gratia & peccati remissio, quæ significantur, & non significant: *res simul & Sacramentum*, contritio, seu dolor de peccatis, quæ contritio & gratiam significat, & per confessionem & absolutionem significatur, seu redditur sensibilis. videatur Suarez disputatione decimâ octavâ, sectione 5. ubi varias & abstrusas quorundam Thomistarum de hac re explicationes affert & impugnat: Vasquez quæst. 84. art. 1. dub. 3. & alii; qui ulterius advertunt quando aliquid dicitur Sacramentum tantum non requiri ut sit totum Sacramentum, sed sufficit quod sit pars illius, ut ostendi potest in exemplo specierum respectu corporis Christi, quæ non sunt totum Sacramentum Eucharistiæ, ut contra Sotum cum communi sententiâ probavimus disputatione septuagesimâ primâ de Eucharistiâ, sect. 2. sed Sacramentum Eucharistiæ includit ulterius corpus & sanguinem Christi.

VIII. Satisfactio non est pars essentialis, sed tantum integralis Sacramenti Pœnitentiæ.

IX. Ostenditur satisfactio nem esse partem integram hujus Sacramenti.

X. In Sacramento Pœnitentiæ est Sacramentum tantum, res tantum, & res simul ac Sacramentum.